

Zaldibartarren %22k erabiltzen du euskara kalean

BIZKAIKO ZALDIBAR HERRIAN ia erdiak, %46k, badaki euskara. %22k erabiltzen du kalean, eta etxean %27k. Herriko haur guztiak D ereduan daude matrikulatuta. Ez ditu ezaugarri bereziak Zaldibarrekin, beste herrietan ere halaxe gertatzen da, hitz egiten dutenak baino dezente gehiago dira euskara dakitenak.

Alabaina, ezagutzaren eta erabileraren arteko aldea murrizteko asmoa du Zaldibarko Udalak, eta Elhuyar Aholkularitzaren eta herritarren laguntzaz Euskararen Plana prestatu dute datozen lau urteetarako. Planak bi helburu nagusi ditu: euskara prestigiatzea eta eremu guztietara zabaltzea. Zaldibarko Udalaren eskariz, euskararen egoeraren diagnostikoa zuzendu duen Elhuyarko Nerea Zubiaeren ustez, bi helburu horiek lortzeko bi gauza ezinbestekoak dira: euskara hautu kontzientea izateko herri-tarrak ohartaraztea eta gazteei euskarazko erreferenteak ezagutaraztea.

Bahea

Arrasateko gaztetxean jardunaldi feministak emakumeentzako bakarrik izateak eragindako hausnarketa:
blogak.goiena.net/barberenea/

“Bakarrik gehitu nahiko nuke niri ez zaidala batere arraroa egin emakumeek jaia bakarrik ospatu nahi izana. Eta hau da ziurrenik nire bizitzan urte asko euskaldunon elkarten bueltan eman ditudala, eta bertan aspaldian teorizatu da batez ere Txepetxen eskutik euskaldunon trinkotu beharraz egoera linguistiko asimetrikoari buelta eman nahi badiogu. Hots, kolektibo zapaldu baten boteretze fasea ulertzea errazagoa dela norbera kolektibo zapalduen baten kide bada eta boteretze gogoetak edo saiakerak (euskalgintzaren kasuan TELP, elkartegintza, intsumisioa adib) egin baditu.

(...) Horrenbestez, 2 ondorio atera ditut euskalgintzari aplikagarri zaizkionak:

1.-Kolektibo zapalduakook batu beharra dugu, egun indarrean den jendarte eredu kapitalista eta hetero-patriarkalari aurre egin nahi badiogu. Galde diezaiogun gure buruari, egun euskalgintzak bizi duen emaitza eta mezu hedadura geldotzea ez al da izango bizi garen jendarte ereduaren erru? Hau da, ez ote gara iritsi jendarte eredu honek uzten digunaren topera?

Jendarte ereduari aurre egin nahi badiogu, ezinbestekoa dugu zapalduen gauden guztiok elkartzea. Emakume, haur, euskal hiztun, LGTB mugimendua... Zapalkuntza ametitzen duen eredu ekonomiko eta sozial batek kalte egiten baitigu guztioi eta ez digu utziko muga estu batetik haratago joaten”.

EKONOMIAREN TALAIA • TERMOMETROA

AHT: beste Lemoiz bat?

INOLAKO HERRI KONTSULTARIK GABE Euskal Herrian eraikitzen ari diren AHTa, azken egunotan albisteak izan da bi arrazoiengatik. Alde batetik, Euskal Y delakoaren –EAEko AHTren– obrak kasik geldituta daudelako, eta trena martxan jartzeko data behin eta berriz atzeratzen ari direnez, bere etorkizuna inkognita delako. Bigarren arrazoiak AHTren Nafarroako zatitik dator; Espainiako Gobernuak ez die jaramonik egin Euskal Y-arekin eta Zaragozarekin lotzeko zeuden aurreikuspenei. Hala ere, Nafarroako Gobernuak 68 kilometroko bere “AHT nafarra” nahi du Iruñea eta Castejón artean, 675 milioi euro kostako lukeena. Hori erokeria!

Alarma piztu da, inoiz hasi behar ez liratekeen, eta edozein kasutan, herritarrekin kontsultatu beharko liratekeen obra faraoniko horien kudeatzaile eta sustatzaileen artean. Kapitalismoaren bozeramaile den *El Correo Español*-ek editoriala idatzi du esanez Euskal Y-a “hiltzeko bidean” dela eta “Gobernu zentralak aurreikuspenak argitu eta proiektu estrategikoa geldialditik atera” beharko lukeela. Hitz ezkor hauekin amaitzen du egun-

kariak: “Zein da AHTren etorkizuna, kontuan hartzen badugu zati bat ez dela operatiboa izango beste zatirik gabe?”. Eta guk haxe gehituko genioke: Eta zer gerta liteke “frantziar loturarik” ez badugu ikusten?

Krisiaren aurretik trenbide proiektua erokeria zen, antisoziala, antiekonomikoa eta antiekologikoa. Orain, askoz arrazoi gehiago daude halako “mamu”a bertan behera utz dezatela eskatzeko. 10.000 milioi euroko aurrekontua du Euskal Herrian: 6.000 milioi Euskal Y-arentzako, 3.150 milioi euro Nafarroako hasierako korridorearentzako eta 1.100 milioi euro Lapurdiko AHTrentzako. AHTren obren egungo egoerak Lemoiz zentral nuklearrarena gogorazten digu. Lemoiz zorionez geldirik dago, inposizioaren eta prepotentzia ekonomiko eta politikoaren monumentua baino ez da gaur egun, herri erresistentziaren oroimenerako. Ea AHTren obrek bide bera hartzen duten! Baina lastima, gure zergen xahuketaren bizkar izango litzateke.

Juan Mari Arregi

